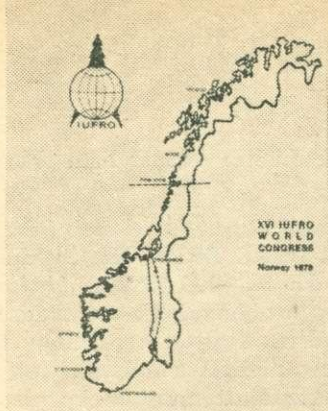

A IUFRO XVI. kongresszusa

A IUFRO — az Erdészeti Kutatóintézetek Nemzetközi Szövetsége — soronkövetkezett XVI. világkongresszusát 1976. június 20. és július 2. között Norvégiában, Oslóban rendezték meg. A Mezőgazdasági és Élelmészügyi Minisztérium kiküldöttjeiként alkalmunk volt résztvenni ezen, melyet az Oslói Egyetem korszerű, szép épületeiben tartottak, nagyon gondosan készítettek elő és kitűnően szerveztek meg. A kongresszusi hét alatt a munka 8 plenáris ülésen, 11 osztályülésen és 37 kongresszusi csoport 206 ülésén folyt. Újítás volt, hogy a plenáris ülések az érdeklődés homlokterében álló témákban nemzetközileg elismert szaktekintélyek által tartott előadásokkal kezdődtek. Kiemelhetjük ezek közül Dr. K. F. S. KING, FAO vezérigazgató-helyettes „A világ erdészeti erőforrásai” című, O. L. FORGACS a MacMillan Bloedel Limited, Kanada kutatási igazgatója „Az erdei termékek ipara az átmeneti időszakban” című, MARTEN BENDZ, a Svéd Királyi Erdészeti Főiskola rektora „Több célú erdőgazdálkodás a nyersanyaghiánnyal küzdő világon” című és THOR HEYERDAHL „Az erdő és az ember” című előadását. KING előadásában őszinte képet tárt fel a trópusi őserdők helyzetéről, problémáiról és leleplezett sok célzatos, a valóságnak meg nem felelő, propagandisztikus állítást velük kapcsolatosan. HEYERDAHL az antropológus nézőpontjából vázolta az erdő szerepét az ember életében a történelem során.

Számunkra ez idő szerint a legfigyelemreméltóbb FORGACS előadása. Bevezető részében a népesség gyarapodásának és a nyersanyag-készletek felhasználásának sok problémát felvető exponenciális növekedésével foglalkozott. Véleménye szerint 20—30 év múlva ezt az exponenciális növekedést a stabil egyensúlyi állapotba való átmenet fogja felváltani, addig azonban, és különösen az elkövetkező évtizedben, technikai, közgazdasági és politikai szempontból egyaránt súlyos nehézségekkel kell majd szembenéznie az emberiségnek. Rámutatott, hogy ezért ebben az átmeneti időszakban az igények és a lehetőségek közti feszültségek feloldása érdekében különleges intézkedésekre lesz szükség. A bevezető rész után az erdei termékek iparára kiható tényezőket taglalta és olyan megoldásokat ismertetett, amelyeknek az átmeneti időszakban szerepük lehet. Az előadásnak ezt a részét kivonatossan ismertetjük (355—357. old.).

Az osztályülések közül érdeklődési körünknek megfelelően az erdei környezet és az erdőművelés problémakörével foglalkozó I. osztály, illetőleg az erdészeti munkák és a technika kérdéseivel foglalkozó III. osztály munkájában vetünk részt.

Az I. osztály ülésén KERESZTESI „A jóléti erdőgazdálkodás, a többcélú erdőhasznosítás erdőművelési problémái Magyarország példája alapján” címen mutatott be előadást, amely nagy érdeklődést és vitát váltott ki. Ez számottevő részben annak volt köszönhető, hogy a szocialista országok erdőgazdasága iránt rendkívül nagy az érdeklődés. A szakemberek számára szerte a világon egyre inkább kitűnik, hogy az erdőgazdaságban csak az állami gazdálkodás képes

gyors fejlődést biztosítani. Ezért figyelnek oda egyre inkább a szocialista országok erdőgazdálkodására.

CORNIDES a III. osztály ülésén „Korszerű öt éves fakitermelési tervek készítése” címmel tartott előadást, mely jól kapcsolódott OLLE ERICSON (Svédország) „Tervezési rendszerek” című és Dr. HANNIS H. HÖFLE (Svájc) „Információs rendszerek — segédeszköz az erdei munkák problémáinak megoldásához” című bevezető előadásához. Ez a két előadás jól rávilágított arra, hogy az erdészeti tervezés területén a klasszikus üzentervezés mellett a műszaki fejlődés következtében igen fontos feladattá vált a fahasználati munkák korszerű információs rendszerre támaszkodó megtervezése, a számítógépes feldolgozás nyújtotta előnyök kihasználásával. A CORNIDES előadása után feltett kérdések és hozzászólások mutatták, hogy előadása különösen azáltal váltott ki érdeklődést, hogy az általa bemutatott tervezési módszer nemcsak elméleti elgondolást képvisel, hanem már gyakorlati alkalmazásra is került.

A IUFRO elnöke, I. SAMSET egynapos kirándulás során Ås-ban bemutatta a nagyon szép és praktikus új épületben elhelyezett norvég Erdészeti Kutatóintézetet, majd a norvég gyártmányú erdészeti gépek a kongresszus alkalmából rendezett kiállítását. Ez utóbbin a JOBU motorfűrészek és az IGLAND csörlők mellett látható volt a gyérítésekhez, a vékonyfa közelítéséhez jól használható — és így számunkra is figyelemreméltó — VARIOTRAC (28 HP) és DRABANT (18 HP) traktor, valamint az intézet által konstruált rádióvezérlésű kötélदारu is.

Szintén Ås-ban tartotta ülését a IUFRO legfontosabb vezető szerve, a Nemzetközi Tanács. Az elmúlt 5 évben a IUFRO tagintézmények száma 257-ről 320-ra növekedett. Jelenleg már 75 ország tagja a szervezetnek. A tagintézményekben dolgozó kutatók száma meghaladja a 6500 főt. 1973-ban a IUFRO és az osztrák kormány közötti megállapodás értelmében Bécsben a Szövetségi Erdészeti Kutatóállomáson létrehozták a IUFRO állandó titkárságát. A titkárság vezetője O. BEIN. A Nemzetközi Tanács megválasztotta a következő időszakra a szövetség új tisztségviselőit. Ezek szerint:

Elnök: WALTER LIESE, NSZK

Aelnök: TAISITIROO SATOO, Japán

Osztály koordinátorok:

- I. osztály: Erdei környezet és erdőművelés, DUSAN MLINSEK, Jugoszlávia
- II. osztály: Erdei növények és erdővédelem, BOB CALLAHAM, USA
- III. osztály: Erdészeti munkák és technikai megoldások, ROSS SILVERSIDES, Kanada
- IV. osztály: Tervezés, ökonómiai gazdálkodás és politika, RUDOLF PLOCHMAN, NSZK
- V. osztály: Erdei termékek, W. E. HILLIS, Ausztrália
- VI. osztály: Általános témák, JEAN PARDÉ, Franciaország

A felkért előadók előadási anyaga 6 kötetes kongresszusi kiadványban jelent meg, összesen 3000 oldalon. A 2 fős magyar delegációnak az egy időben sok helyen párhuzamosan folyt előadásoknak csak kis részét volt módja a helyszínen megismerni. E rövid beszámolóban pedig lényegében csak egy előadást tudunk bemutatni és néhányra rövid utalást tenni. A teljes kongresszusi anyag az ERTI-ben és a MÉM-ben az érdeklődőknek rendelkezésére áll.

A hazai erdészeti kutatás 1890 óta vesz részt a IUFRO munkájában. E nemzetközi szervezet tevékenysége, publikációi, tanulmányútjai mindig jelentéke-

nyen hatottak nálunk az erdészeti kutatásra. Az utóbbi évtizedekben is nemzetközi szinten elismert eredményeket elsősorban azokon a szakterületeken sikerült elérnünk, melyeken megfelelő nemzetközi kapcsolataink révén időben megismerhettük az élenjáró metodikákat, kutatási irányokat és eredményeket.

Cornides György—Keresztesi Béla

O. L. FORGACS: Az erdei termékek ipara az átmeneti időszakban

Cellulóz- és papíripar

A cellulóz, papír és kartongyártás céljaira felhasznált természetes rostanyag mennyisége évek óta szoros összefüggésben van a gazdasági tevékenység szintjével. A FAO 1975 évi becslése szerint ezeknek az anyagoknak halmozott hiánya a várható igények alapján az 1975—79-es időszakban 35,4 millió tonna lesz, amelyből közel 24 millió a fejlődő országokra esik. Ennek a hiánynak megszüntetésére a következő négy évben minden 8,3-ik napon egy új 200 000 tonna kapacitású gyárat kellene üzembe helyezni valahol a világon.

A bruttó hazai termék és a népesség továbbra is exponenciális növekedésével számolva indokolt volt annak feltételezése, hogy a világ erdeinek élőfakészlete rövidesen a végső határig igénybe lesz véve. Ezt az aggasztó helyzetet megerősítette az a megfigyelés, hogy a papír és karton igényekre a múltban összeállított előrejelzések majdnem mindig alacsonynak bizonyultak.

Új cellulóz- és papíripari berendezések beruházásai terén az elmúlt öt vagy hat évet tekintve azonban világszerte lemaradás tapasztalható, aminek következtében az előre látható igények és a kínálat közti nagy és egyre szélesebb űr mind nyilvánvalóbb. A FAO közleményben az 1960—80-as időszakra megadott adatok gondos tanulmányozása a kapacitás növekedésben kb. 1970-re eső inflexió pontjára világít rá, amely az exponenciális növekedésből egy lassúbb ütemű fejlődésbe való átmenetet jelez.

A második világháború alatt és kb. 1970-ig az új gyárak kapacitását jelentősen növelték, hogy így kihasználják a nagyobb üzemek nyújtotta gazdaságossági előnyöket. Az 1. ábra jól szemlélteti a cellulóz gyárak beruházási költség-szükségletének alakulását a naponta termelt tonnával meghatározott kapacitások szerint. Ez alatt az időszak alatt jellemzően a legújabb, a legkorszerűbb és ezért rendszerint a legnagyobb gyárak voltak a legjövedelmezőbbek. Ez a helyzet később azonban megváltozott. Az 1. táblázat az előállított napi szulfát cellulóz mennyiségre eső tőke-szükséglet emelkedését mutatja az elmúlt 12 éves időszakra, közel azonos kapacitású 220 000—280 000 t/évi üzemeket hasonlítva össze. Hasonló a helyzet az új papírgyárak esetében is. Ez a tény azt a példa

I. táblázat

	A gyár	B gyár	C gyár	D gyár
Üzembehelyezés éve	1967	1972	1977	1979
Beruházási költség	88	105	229	300